

DOKTORANDSKÉ ŠTÚDIUM

Forma prijímacej skúšky:

Pohovor pred prijímacou komisiou / interview with the examination board.

Rámcový obsah prijímacej skúšky:

Prezentácia výskumného projektu a (tematické zameranie, metodologické východiská, orientácia v pramennej báze, znalosť širšieho historického kontextu). Slováci uchádzači o doktorandské štúdium absolvujú časť pohovoru v anglickom jazyku. Pohovor so zahraničnými uchádzačmi je vedený v anglickom jazyku, pokiaľ nie je dohodnuté inak.

Presentation of the research project (topic, methodological aspects, orientation in sources and as well as in a broader historical context). The Slovak applicants are expected to conduct part of the interview in English. In the case of foreign applicants, the interview is in English unless the parties agree otherwise.

Spôsob vyhodnocovania výsledkov prijímacej skúšky:

Zohľadňuje vedomostné predpoklady na vedeckú prácu, komunikačné predpoklady (komunikácia v rodnom jazyku, v anglickom jazyku, pracovná znalosť jazyka prameňov), osobnostné predpoklady (efektívna komunikácia, tímová práca, skúsenosti s akademickou mobilitou). Pri hodnotení bodovým rebríčkom HÚ SAV rešpektuje odporúčanú metodiku FiFUK. Na základe bodového poradia delí uchádzačov do kategórií a) vyhovel-prijať, b) vyhovel-neprijať pre nedostatok miest, c) nevyhovel.

Following aspects are considered: knowledge required for academic practice, communication skills (communication in English language, ability to understand the language of sources), effective communicational skills, teamwork skills and experience with scholarly mobility). The grading scale follows recommended pattern of the Faculty of Arts of the Comenius University. After the interview, applicants are divided into following categories: a) passed – to be admitted, b) passed – not to be admitted due to a lack of positions, c) did not pass.

**Témy doktorandského štúdia
externej vzdelávacej inštitúcie
v akademickom roku 2022/2023**

Filozofická fakulta, Univerzita Komenského Bratislava

Študijný program – slovenské dejiny

Interné doktorandské štúdium:

1) Smrť a umieranie v mestskom kultúrno-spoločenskom prostredí v stredovekom Uhorsku (s dôrazom na územie dnešného Slovenska)

Death and dying in the municipal cultural-social environment in medieval Hungary (with emphasis on the territory of today's Slovakia)

Školiteľka/supervisor: PhDr. Miriam Hlavačková, PhD.

Cieľom dizertačnej práce bude výskum zameraný na súkromné rituály spojené so smrťou mešťanov, náboženské rituály súvisiace s pohrebom, vnímanie smrti v mestskom prostredí, posledné potreby umierajúcich, zabezpečenie vdov a sirôt po smrti zosnulého a starostlivosť poskytovaná v špitáloch. S tým súvisia aj otázky vnímania smrti stredovekého človeka na základe uhorských písomných prameňov (v dôsledku prírodných katastrof, neúrody, epidémií, vojen). V priebehu prvého semestra sa predpokladá ďalšia špecifikácia/prispôsobenie témy. Podmienka: znalosť slovenského/českého jazyka, pasívne latinského a nemeckého jazyka. Znalosť maďarčiny, angličtiny je výhodou.

The aim of the dissertation will be research focused on private rituals related to the death of the burghers, religious rituals connected with funerals, the perception of death in the municipal environment, the last needs of the dying, the provision for widows and orphans after the death of the deceased one and the care provided in hospitals. Related to this are the issues of the perception of death in medieval times based on Hungarian written sources (due to natural disasters, crop failures, epidemics, wars). During the first semester, further specification/adaptation of the topic is expected. Requirements: knowledge of Slovak/Czech language, passive knowledge of Latin and German. Knowledge of Hungarian, English is an advantage.

2.) Šarišská šľachta v 13. – 14. storočí

The nobility of Šariš county in the 13th 14th centuries

Školiteľ/supervisor: Pavol Hudáček, PhD.

Dizertačná práca by sa mala zamerať na stredovekú šľachtu v Šariši, na jej počiatky, spoločenské postavenie, majetkové zázemie a kariérny postup pri zastávaní rôznych funkcií na

kráľovskom dvore alebo v jednotlivých stoliciach. Na základe jedného rodu (prípadne viacerých z nich, závisí to od množstva prameňov) pôjde o analýzu „života“ šľachtického rodu, jeho mocenské a majetkové stratégie, úspechy alebo neúspechy, ktoré následne súviseli s jeho postavením v spoločnosti. Zámerom by mal byť „profil“ rodu (prípadne viacerých z nich, ktoré môžu vykazovať aj odlišné osudy a postavenia) hlavne cez rekonštrukciu životov významných predstaviteľov jednotlivých rodových vetiev s dôrazom na majetok (výmeny alebo predaje), sobáše s ďalšími rodmi pri budovaní dôležitých spojenectiev a spoločensko-kariérny vzostup alebo úpadok. Súčasťou výskumu by mala byť aj otázka vzniku šľachty v Uhorsku, pričom hlavne pôjde o teoretické modely vypracované jednotlivými historikmi. Podmienky: znalosť slovenského jazyka, latinčiny, anglického jazyka (min. B2), znalosť maďarčiny je veľmi vítaná. Nevyhnutnosťou je aj schopnosť čítať stredoveké pramene v originály (listiny, mestské knihy a pod.).

The dissertation thesis should focus on the medieval nobility in the Šariš (Szepes, Zips) County, its origins, social status, property background and career progression in holding various positions at the royal court of the Kingdom of Hungary or in the individual counties. The doctoral candidate would examine a particular house (or more of them, depending on availability of sources) and analyse the life, power and property strategies, successes or failures, which were subsequently related to the positions of its members in the society. The aim of the dissertation would be to provide a “profile” of the family mainly through the reconstruction of the lives of important representatives of each family branches with an emphasis on property (exchanges or sales), marriages with other families in the building of important alliances and social-career advancement or decline. The question of the origin of the nobility in the Kingdom of Hungary should also be part of the research, especially the critical reflection of theoretical models developed by individual historians. Requirements: knowledge of Slovak, Latin, English (minimum level B2), knowledge of Hungarian is very welcome. The ability to read medieval sources in the original (charters, town books, etc.).

3.) Spoločenské pomery na panstve Devín s osobitným zreteľom na zemepanské mestečko Rača v ranom novoveku (1526-1720)

Social conditions on the Devín estate with special regard to the landowning town of Rača in the early modern period (1526-1720)

Školiteľka/supervisor: Diana Duchoňová, PhD.

Témou dizertačnej práce bude spracovanie sociálnej a spoločenskej problematiky vývoja zemepanského mestečka Rača a úradníctva na panstve Devín, ktorého bolo súčasťou. Zámerom má byť pochopenie miestnych správnych elít v mestečku v období 16. až 18. storočia a otázka nobility, ktorá tu sídlila v kontexte správy panstva a jej vplyvu na sociálne a hospodárske pomery. Pramenný materiál pre prácu pozostáva z archívnych prameňov (súpisy, urbáre, úradné knihy, listiny, účtovné knihy panstva, korešpondencia úradníkov, inštrukcie, ale aj matriky a vizitácie), pamiatkových a archeologických výskumov a literatúry. Cieľom práce je zosumarizovať vývoj správnej elity v zemepanskom mestečku a v uvedenom období s

osobitným zreteľom na hospodárske a sociálne dejiny (panstvo, vinohradníctvo, urbanizmus) s prihliadnutím na archontologicko-genealogickú analýzu. Podmienka: znalosť slovenského jazyka, maďarčiny, nemčiny, anglického jazyka

The theme of the doctoral thesis would be the social history of the landowner's town of Rača (Récse, Ratzischdorf) and the officialdom of the manor of Devín (Divinum, Dévén, Theeben), of which it was a part. The goal is to examine the local administrative elites in the town between the 16th and 18th centuries and the influence of the local nobility on the administration and social and economic conditions of the manor. The source material for the thesis consists of archival sources (inventories, landowner registers, official books, deeds, estate account books, correspondence of officials, instructions, as well as birth/death registers and visitations), monumental and archaeological research and literature. The aim of the work is to summarize the development of the administrative elite in the landed town in the studied period, with particular focus on the economic and social history (estate, viticulture, urbanism), taking into account the archontology and genealogical analysis. Requirements: knowledge of Slovak, Hungarian, German, English

4.) Vybraný aspekt dejín kriminality raného novoveku

A Selected Aspect or Phenomenon of History of Crime and Punishment in the Early Modern Period

Školiteľka/supervisor: Blanka Szeghyová, PhD.

Medzi odporúčané aspekty kriminality patria stratégie a kompetencie vybraných súdnych orgánov pri udržiavaní poriadku na svojom území (župa, mesto, panstvo, cirkevná komunita) v užšie vymedzenom období; kriminalizácia/dekriminalizácia vybraných deliktov v dlhšom časovom úseku (napr. prostitúcia, smilstvo), cirkevné riešenie sexuálnych deliktov a manželských konfliktov, alebo trestanie náboženských/mravnostných deliktov v prvých rokoch po prijatí zákonníka Jozefa II. – právna implementácia v praxi. Výskum by mal byť postavený na analýze archívnych prameňov a štúdiu domácej i zahraničnej literatúry k danej téme. Tematické i časové ohraničenie témy bude vychádzať zo stavu zachovania relevantných archívnych materiálov, ich obsahu a množstva. Podmienkou je aj dobrá znalosť jazyka/-ov týchto archívnych prameňov (obyčajne latinčina, nemčina alebo maďarčina). Kvôli oboznámeniu sa so zahraničnou historiografiou je nutná aj pokročilá znalosť minimálne jedného svetového jazyka.

Recommended aspects of the study of crime include the strategies and competencies of selected judicial authorities in maintaining order in their territory (county, city, estate, ecclesial community) in a more limited period; criminalization / decriminalization of selected offenses in a longer time span (e.g. prostitution, fornication), church strategies in dealing with sexual offenses and marital conflicts or punishment of religious and moral offenses in the first years after the adoption of the Code of Joseph II. – law implementation in judicial practice. The exact definition of the research subject and the selection of the time span will be based on the state of preservation of relevant archival materials, their content and quantity. A good

working knowledge of the language(s) of these archival sources (usually Latin, German or Hungarian) is required. Advanced knowledge of at least one world language is required.

5.) Nemecké družstevníctvo na Slovensku 1918 – 1945

German cooperative system in Slovakia 1918–1945 (Deutsches Genossenschaftswesen in der Slowakei 1918 – 1945)

Školiteľ/supervisor: PhDr. Michal Schvarc, PhD.

Cieľom dizertačnej práce bude skúmanie procesu zakladania a mechanizmu fungovania nemeckých družstiev (najmä peňažných a potravných) na Slovensku ako jedného z prvkov národnej identifikácie nemeckej národnostnej menšiny na Slovensku a jeho podpora zo strany Nemeckej ríše. Od záujemcov o štúdium sa očakáva predloženie vlastného výskumného projektu zameraného na vybranú, užšie špecifikovanú sféru politicko-ekonomických ako aj sociálnych praxí. Predpokladá sa hlbší záujem o hospodárske a sociálne dejiny a predbežná orientácia v téme. Podmienkou je znalosť nemeckého jazyka (min. B2), slovenského/českého jazyka.

The aim of the doctoral thesis would be to examine the process of establishing and the mechanism of operation of German cooperatives (especially financial and food products cooperatives) in Slovakia as one of the institutions of national (self-)identification of the German national minority in Slovakia and its support by the German Empire. The fellows are expected to submit their own research project focused on a selected and specified sphere of political-economic as well as social practices. A deeper interest in economic and social history and a preliminary orientation in the topic is expected. Requirements: knowledge of German (min. B2), Slovak and/or Czech language.

6.) Populárna kultúra v období transformácie na Slovensku

Popular culture in the period of transformation in Slovakia

Školiteľ/supervisor: Miroslav Michela, PhD.

Cieľom dizertačnej práce bude analýza vybraného fenoménu z oblasti populárnej kultúry konca 80. a 90. rokov na Slovensku, pričom prípadné komparatívne zameranie témy je vítané. Od záujemcov o štúdium sa očakáva predloženie vlastného výskumného projektu, zameraného na niektorý z fenoménov, ako aj špecifikácia plánovaných metodologických postupov. Schopnosť vykonávať systematický historický, resp. etnografický výskum a základné povedomie o existujúcej odbornej literatúry k téme je podmienkou prijatia, podobne ako aj znalosť slovenského/českého a anglického jazyka (B2). Znalosť ďalších jazykov je výhodou.

The aim of the doctoral thesis would be the analysis of a selected topic from the field of popular culture of the late 1980's and 90's Slovakia. Comparative approach is welcome. Applicants are expected to submit their own research project. The ability to do a systematic historical, respectively ethnographic research and basic knowledge of the existing literature

on the topic is a basic condition for admission, as well as knowledge of Slovak and/or Czech and English (B2). Knowledge of other languages is an advantage.

Externé doktorandské štúdium:

1.) Vojenské školstvo v Slovenskej republike 1939 – 1945

Military education system in the Slovak Republic

Školiteľ/supervisor: PhDr. Martina Fiamová, PhD.

Cieľom dizertačnej práce je spracovanie problematiky vývoja vojenského školstva v Slovenskej republike v období rokov 1939 – 1945 ako uceleného systému výchovy a vzdelávania personálu slovenskej armády. Spracovanie témy dizertačnej práce si nevyhnutne vyžaduje štúdium dobových archiválií tvoriacich fondy a zbierky špecializovaných archívov v Slovenskej republike a Českej republike. Základným predpokladom pre úspešné spracovanie predmetnej témy je hlbší záujem o vojenské dejiny Slovenska, s osobitným dôrazom na poznanie histórie slovenskej armády (1939 – 1945) v širších historických súvislostiach.

The goal of the dissertation thesis is to examine the development of the military education in the Slovak Republic 1939–1945 as part of a compact system for the education of Slovak army personnel. The work on the thesis requires to study archive collections in archives in Slovakia and the Czech Republic. The basic precondition for the successful completion of the study is a wider knowledge of military history of Slovakia with a special emphasis on the history of Slovak army (1939–1945) in broader historical context.

Bližšie informácie: <https://fphil.uniba.sk/studium/pk/doktorandske-studium/prijimacie-konanie/>